

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष २, अंक ४]

गुरुवार, मार्च १७, २०१६/फाल्गुन २७, शके १९३७

[पृष्ठ १०, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ८

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

[खालील विधेयकाचे हिंदी (देवनागरी लिपी) भाषांतर महाराष्ट्र शासन राजपत्रात प्रसिद्ध करण्यात यावे. प्रसिद्ध केल्याचा दिनांक निर्देशित करण्यात यावा.]

पुढील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम यातील नियम ११६(१) च्या पहिल्या परंतुकान्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :-

L. A. BILL No. IX OF 2016.

A BILL

TO AUTHORISE PAYMENT AND APPROPRIATION OF CERTAIN
FURTHER SUMS FROM AND OUT OF THE CONSOLIDATED
FUND OF THE STATE FOR THE SERVICES OF THE YEAR
ENDING ON THE THIRTY-FIRST DAY OF MARCH 2016.

सन २०१६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ९.

दिनांक ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या कामांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी विवक्षित
रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजूरी देण्यासाठी विधेयक.

ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व २०५ अन्वये, दिनांक ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या कामांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी रकमांचे विनियोजन करण्यासाठी विनियोजन अधिनियम संमत करून घेण्याकरिता व उक्त रकमांच्या प्रदानास अधिकृत मंजूरी देण्याच्या प्रयोजनाकरिता तरतूद करणे आवश्यक आहे ; त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या सदुसष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :-

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र (पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २०१६ असे म्हणावे.

संक्षिप्त नाव.

सन २०१५-२०१६ या वित्तीय वर्षासाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून रुपये ४५,८१,३२,८१,००० काढणे.

२. राज्याच्या एकत्रित निधीतून, दिनांक ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या वर्षात, या सोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेली कामे व प्रयोजने यांच्या बाबतीतील कित्येक खर्च भागविण्यासाठी रकमा देतेवेळी यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या म्हणजे चार हजार पाचशे एक्काऐंशी कोटी, बत्तीस लाख, एक्काऐंशी हजार एवढी एकूण बेरीज होणाऱ्या रकमा देता येतील व त्यांचा विनियोग करता येईल.

विनियोजन ३. या अधिनियमाद्वारे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून ज्या रकमा देण्यासाठी व त्यांचा विनियोग करण्यासाठी अधिकृत मंजूरी देण्यात आलेली आहे, त्या रकमांचा विनियोग दिनांक ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या वर्षात अनुसूचीत दर्शविलेली कामे व प्रयोजने यांकरिता करण्यात येईल.

अनुसूची

(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा अनुक्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशीर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा (४)	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा (४)	एकूण
ए-महसुली लेखावरील खर्च			रुपये	रुपये	रुपये
सामान्य प्रशासन विभाग					
ए-४	सेक्रेटरिएट व संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	२०५२, सेक्रेटरिएट-सर्वसाधारण सेवा २०५९, सार्वजनिक बांधकामे २०७०, इतर प्रशासनिक सेवा २०७५, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	२,०००	...	२,०००
ए-६	माहिती व प्रसिद्धी	२२२०, माहिती व प्रसिद्धी	१,०००	...	१,०००
		एकूण-सामान्य प्रशासन विभाग	३,०००	...	३,०००
गृह विभाग					
बी-१	पोलीस प्रशासन	२०१४, न्यायदान २०५५, पोलीस २०७०, इतर प्रशासनिक सेवा	१,०००	...	१,०००
		एकूण-गृह विभाग	१,०००	...	१,०००
महसूल व वन विभाग					
सी-५	इतर सामाजिक सेवा	२२१७, नगरविकास २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण २२५०, इतर सामाजिक सेवा	१६,०६,९९,०००	...	१६,०६,९९,०००
सी-६	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	२२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	१५,८९,२५,०००	...	१५,८९,२५,०००
सी-७	वन	२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन २४१५, कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण २५५१, डोंगराळ क्षेत्रे	१,०००	...	१,०००
		एकूण-महसूल व वन विभाग	३१,९६,२५,०००	...	३१,९६,२५,०००

अनुसूची-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	रुपये	रुपये
		कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग			
डी-३	कृषिविषयक सेवा	२४०१, पीक संवर्धन	१०,०००	...	१०,०००
डी-४	पशुसंवर्धन	२४०२, मृद व जल संधारण २४१५, कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण २४०३, पशुसंवर्धन	२,०००	१,७७,०००	१,७९,०००
		एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	१२,०००	१,७७,०००	१,८९,०००
ई-२	सर्वसाधारण शिक्षण	शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	१,०००	...	१,०००
		एकूण-शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	१,०००	...	१,०००
जी-४	सेक्रेटरिएट-सर्वसाधारण सेवा	वित्त विभाग	१,०००	...	१,०००
जी-५	कोषागार व लेखा प्रशासन	२०५२, सेक्रेटरिएट-सर्वसाधारण सेवा २०५४, कोषागार व लेखा प्रशासन	१,०००	...	१,०००
एच-५	मार्ग व पूल	३०५४, मार्ग व पूल	१,०००	...	१,०००
आय-१	व्याजप्रदाने	सार्वजनिक बांधकाम विभाग	१,०००	...	१,०००
		एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग	...	१३,७४,१६,०००	१३,७४,१६,०००
जे-१	न्यायदान	जलसंपदा विभाग	...	१३,७४,१६,०००	१३,७४,१६,०००
		एकूण-जलसंपदा विभाग	...	११,४१,१८,०००	११,४१,१८,०००
जे-२	सेक्रेटरिएट व इतर सामाजिक व आर्थिक सेवा	विधि व न्याय विभाग	४,८५,०३,०००	...	४,८५,०३,०००
		२०१४, न्यायदान २०५२, सेक्रेटरिएट-सर्वसाधारण सेवा २०७०, इतर प्रशासनिक सेवा २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण २२५०, इतर सामाजिक सेवा ३४७५, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	४,८५,०३,०००	...	४,८५,०३,०००
		एकूण-विधि व न्याय विभाग	४,८५,०३,०००	११,४१,१८,०००	१६,२६,२१,०००

उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग

के६	ऊर्जा	२८०१, वीज			
		२८१०, अपारंपरिक ऊर्जा साधने	...	२८,१८,२९,६४,०००	२८,१८,२९,६४,०००
		२८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
के७	उद्योग	२८५२, उद्योग	२,०००	...	२,०००
		२८५३, अलौह खनिकर्म व धातुविषयक उद्योग			
		एकूण-उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग		...	२८,१८,२९,६६,०००

ग्रामविकास व जलसंधारण विकास विभाग

एल-१	व्याजप्रदाने	२०४९, व्याजप्रदाने	...	८२,६७,३६,०००	८२,६७,३६,०००
एल-२	जिल्हा प्रशासन	२०५३, जिल्हा प्रशासन	५२,३०,७७,०००	...	५२,३०,७७,०००
एल-५	स्थानिक संस्था व पंचायत राज संस्था	३६०४, स्थानिक संस्था व पंचायत राज संस्था	१,०००	...	१,०००
	यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे			
	एकूण-ग्रामविकास व जलसंधारण विकास विभाग	एकूण-ग्रामविकास व जलसंधारण विकास विभाग	५२,३०,७८,०००	८२,६७,३६,०००	१,३४,९८,१४,०००

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

आर-१	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२११, कुटुंब कल्याण	४,०००	...	४,०००
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		एकूण-सार्वजनिक आरोग्य विभाग	४,०००	...	४,०००

आदिवासी विकास विभाग

आर-२	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण			
		२२०३, तंत्र शिक्षण			
		२२०४, क्रीडा व युवक सेवा			
		२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२११, कुटुंब कल्याण			
		२२१५, पाणीपुरवठा व स्वच्छता			
		२२१७, नगरविकास			
		२२२०, माहिती व प्रसिद्धी			

अनुसूची-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	रुपये	रुपये
		२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण २२३०, कामगार व सेवायोजन २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण २२३६, पोषणआहार २४०१, पीक संवर्धन २४०३, पशुसंवर्धन २४०५, मत्स्यव्यवसाय २४०६, वनीकरण व वन्यजीवन २४२५, सहकार २५०१, ग्रामीण विकासासाठी विशेष कार्यक्रम २५०५, ग्रामीण रोजगार २७०२, लहान पाटबंधारे २८०१, वीज २८१०, अपारंपरिक ऊर्जा साधने २८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग ३०५४, मार्ग व पूल ३०५५, मार्ग परिवहन		१,००० ... १,०००	१,०००
टी-५	जनजाति क्षेत्र विकास उप-योजनेवरील महसुली खर्च				
डब्ल्यू-२	सर्वसाधारण शिक्षण	एकूण-आदिवासी विकास विभाग		१,०००	१,०००
डब्ल्यू-४	कला व संस्कृती	उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण २२०५, कला व संस्कृती २२३०, कामगार व सेवायोजन		५५,४८,०४,००० ४१,३७,६६,०००	५५,४८,०४,००० ४१,३७,६६,०००
एक्स-१	सामाजिक सुरक्षा व पोषण आहार	एकूण-उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग महिला व बालविकास विभाग २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण २२३६, पोषणआहार		९६,८५,७०,००० २,२९,९१,४३,०००	९६,८५,७०,००० २,२९,९१,४३,०००
		एकूण-महिला व बालविकास विभाग		२,२९,९१,४३,०००	२,२९,९१,४३,०००

वाय-२	पाणीपुरवठा व स्वच्छता	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	२२१५,	पाणीपुरवठा व स्वच्छता	१,०००	...	१,०००
		एकूण-पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग			१,०००	...	१,०००
झोडसी-१	संसद/राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधानमंडळे	महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय	२०११,	संसद/राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधानमंडळे	...	१०,००,०००	१०,००,०००
		एकूण-महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय			...	१०,००,०००	१०,००,०००
झोडई-१	अल्पसंख्याक विकास	अल्पसंख्याक विकास विभाग	२०५२, २०५३, २०७५, २२०५, २२३५,	सेक्रेटारिएट-सर्वसाधारण सेवा जिल्हा प्रशासन संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा कला व संस्कृती सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	६५,६४,०५,०००	...	६५,६४,०५,०००
		एकूण-अल्पसंख्याक विकास विभाग			६५,६४,०५,०००	...	६५,६४,०५,०००
		एकूण-ए-महसुली लेखावरील खर्च			३२,९९,८३,१६,०००	१,०७,९४,४७,०००	३४,०७,७७,६३,०००
बी-१०	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	गृह विभाग	४०५५, ४०७०, ५०५५,	पोलिसांवरील भांडवली खर्च इतर प्रशासनिक सेवांवरील भांडवली खर्च मार्ग परिवहनावरील भांडवली खर्च	२,४७,६९,५८,०००	...	२,४७,६९,५८,०००
		एकूण-गृह विभाग			२,४७,६९,५८,०००	...	२,४७,६९,५८,०००
सी-९	इतर प्रशासनिक सेवा व सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	महसूल व वन विभाग	४२३५, ४२५०, ६२४५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च इतर सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी कर्जे	४८,९९,६३,०००	...	४८,९९,६३,०००
		एकूण-महसूल व वन विभाग			४८,९९,६३,०००	...	४८,९९,६३,०००

अनुसूची-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
		नगरविकास विभाग		
एफ-५	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	<p>४२१७, नगरविकासावरील भांडवली खर्च</p> <p>५४७५, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च</p>	६७,०५,००,०००	६७,०५,००,०००
		एकूण-नगरविकास विभाग	...	६७,०५,००,०००
		सार्वजनिक बांधकाम विभाग		
एच-७	सामाजिक सेवा व आर्थिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	<p>४०५५, पोलिसांवरील भांडवली खर्च</p> <p>४२१६, गृहनिर्माणवरील भांडवली खर्च</p> <p>५०५४, मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च</p> <p>४०५९, सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च</p> <p>४०७०, इतर प्रशासनिक सेवांवरील भांडवली खर्च</p> <p>४२०२, शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च</p> <p>४२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च</p>	१,०००	१,०००
एच-८	सार्वजनिक बांधकाम, प्रशासनिक व कार्यचालन इमारती यांवरील भांडवली खर्च	<p>४२१७, नगरविकासावरील भांडवली खर्च</p> <p>४२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांच्या कल्याणावरील भांडवली खर्च</p> <p>४२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च</p> <p>४२५०, इतर सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च</p> <p>४४०५, मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च</p>	१,८६,७१,०३,०००	१,८७,३८,८२,०००
		एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग	६७,७९,०००	१,८७,३८,८२,०००
		जलसंपदा विभाग		
आय-५	पाटबंधान्यावरील भांडवली खर्च	<p>४४०२, मृदू व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च</p> <p>४७०१, मोठ्या व मध्यम पाटबंधान्यावरील भांडवली खर्च</p> <p>४७०२, लहान पाटबंधान्यावरील भांडवली खर्च</p> <p>४७११, पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च</p> <p>४८०१, वीज प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च</p>	१,०००	१,०००
		एकूण-जलसंपदा विभाग	...	१,०००

जे-४	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	८,१३,१०,०००	...	८,१३,१०,०००
के-११	ऊर्जा यावरील भांडवली खर्च	४८०९,	ऊर्जा व न्याय विभाग	८,१३,१०,०००	...	८,१३,१०,०००
			उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	६,०२,४५,००,०००	...	६,०२,४५,००,०००
			एकूण-उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	६,०२,४५,००,०००	...	६,०२,४५,००,०००
व्ही-३	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	४४२५,	सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग	९,९२,३५,०००	...	९,९२,३५,०००
व्ही-५	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	६८५९,	सहकारावरील भांडवली खर्च	१,६३,१३,०००	...	१,६३,१३,०००
			इतर कृषिविषयक कार्यक्रमावरील भांडवली खर्च			
			ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यांवरील भांडवली खर्च			
			सहकारासाठी कर्ज			
			ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यासाठी कर्ज			
			ग्राहकोपयोगी वस्तु उद्योगांसाठी कर्ज			
			एकूण-सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग	११,५५,४८,०००	...	११,५५,४८,०००
झेडए-३	शासकीय कर्मचारी, इत्यादींना कर्ज	७६१०,	कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग	२८,५५,०००	...	२८,५५,०००
			एकूण-कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग	२८,५५,०००	...	२८,५५,०००
			एकूण-बी-भांडवली लेखावरील खर्च	११,७२,८७,३९,०००	६७,७९,०००	११,७३,५५,१८,०००
			एकूण बेरीज-	४४,७२,७०,५५,०००	१,०८,६२,२६,०००	४५,८१,३२,८१,०००

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व अनुच्छेद २०५ यानुसार २०१५-१६ या वर्षाच्या संबंधात विवक्षित सेवा व प्रयोजने यांवरील पूरक खर्च भागविण्यासाठी आवश्यक रकमांचे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून विनियोजन करण्याकरिता तरतूद करण्यासाठी हे विधेयक मांडण्यात येत आहे.

रकमा पुढे दर्शविण्यात आल्या आहेत :—

			रुपये
(क) महसुली खर्च	..	..	३४,०७,७७,६३,०००
(ख) भांडवली खर्च	..	..	११,७३,५५,१८,०००
	एकूण	..	४५,८१,३२,८१,०००

मुंबई,
दिनांक १७ मार्च २०१६.

सुधीर मुनगंटीवार,
वित्त मंत्री